

Que sa Alteſa vulle poſar ſi y ca-
llament al promotor fiſcal de la ſancta inquiſicio de les
demandes que ha mogudes, o porie moure contra lo pro-
curador del general de Cathalunya per qualſeuol luicio
de cenſals, o acquiſicio de drets. CAP. I.

Rimerament atenchy y conſiderant que
per los capitols apuntats y concordats en-
tre la Cefarea Catholica, y Real Majestat
del Emperador, y Rey noſtre Senyor, y lo
reuerēdiſſimo Inquiſidor major. Los quals
per aquells foren fermats y jurats, y per la ſancta ſede Apo-
ſtolica confirmats, decretats, y auſtorizats. Y rambe per la
conſtitucio per lo Catholich Rey don Ferrando ſeta en la
cort celebrada en la preſent vila de Monço, en lo any. M.
D. xij. cap. xviii. començant Mes auant per releuar &c. Y
pe la dita conſtitucio per la dita Cefarea Majestat ſeta en
les corts celebrades en la ciutat de Barcelona en lo any. M.
D. xx. capitol començant: Item ſenyor per indemnitat &c.
ſie viſt eſſer prouehit a la indemnitat del general, y ſubdits
de ſa Majestat, y de voſtra Alteſa ſobre qualſeuol demanda
que lo promotor, o lo procurador fiſcal del ſanct offici de la
inquiſicio pugues ſer ſobre qualſeuol bēs, e drets adquiſits
que foſſen ſtats de qualſeuol perſona venint del linatge de
lueus: o altrament tenguts per crim de heregia, o verius de
linatge de conuerſos. Empero per quant dit promotor, e o
dit procurador fiſcal ha intentades ſes accions cōtra lo pro-
curador del general ſobre certes luicions de cēſals en tēps
paſſat fetes: lo que appar eſſer contra la mente de dits capi-
tols, y cōſtitucions. Perço dita cort general ſupplique a vo-

A ij

stra Alteſa, que li placic voler poſar ſi y callamēt al dit promotor fiſcal de la demanda, o demandes que ha mogut, o porie moure cōtra lo dit procurador del general per qualſeuol lpicio de cenſals, o adquisicio de drets fetes per lo general de les perſones ſubdites: attes que ha paſſat tant tēps, y les dites luicions y adquisicions ſon ſtades ſeres per dit general, per paga Rey al y per dita de taula conforme al ſtiu y pràtica de la caſa de la deputacio: y abans que les condemnacions de aquells foſſen publicamēt denunciades. Sa Alteſa manara ſer juſticia.

Que no ſien impoſats nous vecti

gals per capitans generals, loſtinents, y altres miniſtres de guerra als negociants en lo principat de Cathalunya, y comdats de Roſſello y Cerdanya, y que no for cen aquells a pendre albarans, o tillets del ſcorcoll que han de ſer los offici als del general de Cathalunya en los llochs bont ſeran occultades les mercaderies. CAP. II.

E Tem com per constitucions de Cathalunya, y encara per diſpoſicio de dret comu ſie ſtatuit que nous vectigals, o gabelles ſots qualſeuol nō titol, o color, no poden eſſer exigides en lo preſent principat de Cathalunya, y comdats de Roſſello y Cerdanya. Y ſie ſpecialment prouehit en los caſtellans de caſtells, y capitans, per la constitucio del ſereniſſimo Rey en Ioan, en la cort celebrada en la vila de Mōço capitol. xxiiij. començant: Itē Senyor molt excellent &c. Y per la constitucio de la Ceſàrea y Rey al Majestat feta en la cort de Barcelona en lo any M.D.xx. Capitol començant: Item a vo-

stra Cesàrea Majestat supplique &c. Y encara si se prouehit que nouells oficials no poden esser creats en Cathalunya. E com de poch temps en ça se vist que les persones prouehides, capitans generals, e llurs loctinents, commissaris, e ministres de guerra exigexen y attempten exigir dels comercfants e negociats nous, e insolits vedtigals: y compellen aquells pendre albarans, o tillets per lo qual se fan pagar, sent e creant se nous oficials, y exercint potestat no podent ho fer. Y encara impedexen als oficials del general, que no scorcollen los llochs sospitosos ahont se te informacio a algunes robes, o mercaderies tegudes a dret esser recullides, o en frau del general esser stades occultades, lo que es en euident dany del dit general, y drets de aquell, y del comerci y negociacio, en la qual principalment se foste y augmēte la terra. Perço la dita cort supplique a vōstra Alteza, li placie statuir, y ordenar que nous vedtigals sots qualseuol nom, o color no sien exigits per dites persones prouehides, capitans generals, loctinents, y ministres, y altres qualseuol, sots qualseuol nom, ni fassen; ni puguen forçar los mercaders y comercfants a pendre albarans, o tillets per les robes, o mercaderies que comersen, ans liberamēt dexan, segons que tots oficials son tenguts dexar scorcollar los dits llochs sospitosos, en que se dira esser recollides y occultades robes, o de que se tinga sospita. Altrament fahēt lo contrari dits capitans, y sos loctinēts, y ministres, y altres vltra de les penes que contra semblants son ya ordenades, y que incorren los qui perturben lo general, arbitrades, y tatxadors per los deputats en la forma acostumada, que incorreguen en pena de priuacio de sos officis ipso facto, sens esser mester sentencia alguna, sino declaratoriade la pena, la qual hajan a donar dits deputats. Y de aquella ha-

A iij

je esser teta prompta y rigida execucio per los loctinents generals a sola instancia dels deputats, sens entremetres de la justicia, o iniusticia de la declaratio, o sentencia segons que en altres affers y negocis del general fer han acostumat, y son tenguts. Plau a sa Alteſa, que sien guardades les constitucions, y que drets nous no sien exigits, encara que sien per raho de tillaets.

Que los officials de la procura-

*cio real no puguén entrar en les cases del general: y no ſe-
ſet empaig a la preuencio entre ells.* CAP. III.

Tem com per capitols y actes de cort cōſen- tits y atorgats en fauor del general, y drets de la generalitat ſie donada forma a la con- ſificacio de les coses, diners, robes, y merca- deries que ſon preſes per frau, y en ellés en- tre los officials del general, y de la pcuracio real dels cō- tats de Roſſello y Cerdanya ſie lloch e preuencio quant en lo que toca a ſon offici per les cauſes vedades: y de poch téps en ça ſe ſie viſt, que dits officials de la procuracio real han impedida dita preuencio que per los officials del ge- neral ſe feye poſant ſe aquells en la caſa, o caſes del general que tenen fetes per los paſſos y lleuant de mans dels offi- cials y miniſtres del general les dites coses vedades que per frau eren per ells preuengudes y preſes: lo que es con- tra dits capitols, y actes de cort. Perço la dita cort ſupplique a voſtra Alteſa, li placie ſtatuir, e ordenar, que dits officials de la procuracio real no entren, ni puguén entrar en les ca- ſa, o caſes del general. Y que no ſie fet empaig algu a la pre-

uencio predita. Altrament fent ho dits oficials de la pro-
curatio, o altres qualseuol, que vltra de les penes qui contra
semblants son ya ordenades, y que incorren los qui pertur-
ben lo general, arbitrades y taxadores per los deputats
en la forma acostumada, que encorreguen en pena de pri-
uacio de sos officis ipso facto, sens esser menester sentencia
alguna, sino declaratoria de la pena, la qual hajan a donar
dits deputats. Y de aquella haje esser feta prompta y rigida
execucio per los loctinents generals a sola instancia dels
deputats, sens entremetres de la justicia, o injusticia de dita
sentencia, o declaratio, segons que en altres affers y nego-
cis del general fer es acostumat, y son tenguts. Plau a sa
Altesa, ques guarden les constitucions, capitols, y actes de
cort sobre aço disposants, y ques serue la preuencio, tot
frau cessant.

83 Que en les causes de supplica- *cions interposades de sentencies donades per los deputats hi hajan de posar altres assessors a despeses de la part que haura supplicat.* CAP. IIII.

Item com los deputats del general del princi-
pat de Cathalunya en causes criminals, y enca-
ra en les ciuils quant donen alguna sentencia y
de aquella se suplique, declaren ab los mateixos
assessors: lo que par es gran inconuenient: perque aquells
tard o nunca vindran contra lo que han declarat. Perço per
lleuar tals abusos, la dita cort suplique a vostra Altesa, li pla-
cie statuir, e ordenar, que dits deputats en dites causes ha-
jen de pendre altres assessors a despeses de la part que sup-
A iij

plique. Perque no appar cosa rahonable, que lo que fan dos
assessors sic reuocat per altres dos: que perço no hagueffen
a pendre tres assessors en dites caules. Plau a sa Alteza.

Que los fogatges se hajen de pa- gar per communitats en les sglesies ahont haura mes auant de sinc preueres.

CAP. V.

Tem per la difficultat ques te en Barcelona, y en
altres parts del principat de Cathalunya, y cõdats
de Rossello y Cerdanya, de replegar y colir los fo-
garges dels capellans y ecclesiastiques perlonas, que per
particulars se exigissen: de que se han seguits y causats grãs
rosechs: y serie mes conuenient per dita exactio, y per dits
ecclesiastichs, que se fes per comunitat. Perço que sels do-
narien deu per cent, que als laychs dar se acostumen per
los pobres. Perço la dita cort supplique a vostra Alteza, li
placie statuir, e ordenar, que dits fogatges se hajen de pagar
per communitats en les sglesies ahont haura mes auant de
sinc preueres, ço es, quiscuna sglesia per si donant los deu
per cetera si que cessen los danys ius dits, y perdues de tochs
que per dita occasio se seguien. Plau a sa Alteza.

Del salari que ha de haüer lo no- tari de la deputacio de les apochas ques fermarã.

Cap. VI.

Tem per subleuar de despeses los aggtauiays, que
han de rebre segons los compartiments de pecu-
nies del general del principat de Cathalunya: Per-

ço suplique la dita cort a vostra Alteſa, li placie ſtatuir, e ordenar, que de les apoches ſe fermaran per dits aggrauats per aquelles ſien pagats al notari, o ſcriua de la deputacio del dit general qui diues apoches rebra, ço es per quiscuna apocha rebra, o teſtificara, quatre ſous tant ſolament, ſi la quantitat de que ſe termara dita apocha, pendra ſuma de cent liures, o mes per gran que ſie. E ſi ſera menor de cent liures, dos ſous tant ſolament. Plau a ſa Alteſa.

Que los priuilegis, capitols, y ac-

tes de cort atorgats als deputats, y la jurisdicció civil y criminal ſien confirmats per ſa Alteſa, renocats tots abuſos. CAP. VII.

El los capitols, e actes de cort del Rey en Pere feis en la cort celebrada en la preſent vila de Mõço, en lo any M.ccc.lxxvj. cap. lxxij. començant: Als dits deputats eſta diſpoſat, que dits deputats tenen poder de administrar tots e ſengles bens y negocis, cauſes, o coſes del dit general, preſents y ſdeuenidors, ab libera y franca adminiſtracio. Y ab lo capitol. lxxx. de la mateixa cort, començant: Item que vſos ſta diſpoſat, que dits deputats y caſcu dells en ſon cats, o en ſon offici hajan trança libertat, e arbitre de ordenar y de fer acabament, totes, e ſengles coſes pertanyents a llurs officis, e de quiscu dells ſens empatxament, torb y embarg algu. Y mes es diſpoſat p lo capitol. lxxxj. de dita cort que de tals ſets nengun altre ſen pot entremetre, de qualſeuol preheminecia, o auctoritat que ſie: ni de deutes per-

petrats acerca de dites generalitats , lo senyor Rey , ni sos
officials sen poden entremetre, ni alguna manera punir, cõ
ho dispose lo priuilegi del infant don Marti: lo qual sonch
donat a. xx. de Iuny. M. cccclxxxj. conformant se ab dits ca
pitols y actes de cort. E axi per lo serenissimo Rey don Fer
rando primer en la cort celebrada en Barcelona en lo any
M. ccccxiiij. dona y atorga als deputats la jurisdicció acostu
mada als deputats, y a llurs successors triennals en la mate
xa cort, ab altre capitol començant: Declare mes auant. son
confirmats, y per actes de cort approbats los capitols, pri
uilegis, practiques, y ordinacions que sien en la deputacio, e
dels quals aquell poden y han acostumat de vfar. Y que de
aquells vfen los deputats presents, y sdeuenidors. Per hont
en lo any. M. D: x. sonch feta vna constitucio començant:
Itẽ molt Alt, Catholic princep, y señor: los tres stamets &c.
Ahont sonch confirmada la jurisdicció ciuil y criminal a dits
deputats. E com dits capitols, e actes de cort, e priuilegis,
per antiquitat no son obseruats tant com conuindria per
lo be del general. Perço la dita cort supplique a vostra Al
tesa, que li placie lohar y approuar dits capitols, e actes de
cort, priuilegis, e cõcessions, y la jurisdicció de qualseuol na
tura, o qualitat que sie consentir e atorgar al dit general: pus
de aquella han vfar, exercir y praticat: lo que sera donar no
ua força, y conformar se a dits capitols, e actes de cort an
tichs. Y prouehir a la indemnitat del general, remoguts y
tenir per reuocats tots abusos. Manant als officials reynals y
altres axi majors com menors, y altres qualseuol q̃ requests
per los deputats, hajen y sien tinguts assistir a la dita jurisdic
cio, sots les penes contengudes en los capitols de la obser
uança, vltra les altres penes que per capitols de cort son sta
tuïdes, e ordenades. Mana la Altesa que sien guardats los

capitols de cort son statuides, e ordenades. Mana sia Altesa
que sien guardats los capitols y actes de cort.

Que sia seruada la crida que ses fe

*ta per los deputats acerca del modo y forma de la exactio
dels drets del general de entrades y exides, bolles, y altres
coses. Y que sia fet Acte de Cort, imprimida y Stampada
entre los capitols del general.* CAP. VIII.

Om per los deputats del general de Catha-
lunya per virtut del poder a ells donat per ca-
pitols y actes de cort hajan ordenat lo modo
y forma de la exactio dels drets del general
de entrades y exides, bolles y altres. La qual
posaren per orde de vna crida, la qual diuerfes vegades es
stada publicada per lo present principat: y per no esser pas-
sada per acte de cort se han seguit grans danys al general: per
hoïr tonch menester que fos de nou refermada, y en aquella
algunes coses ajustades, com de uall se conte. Primo orde-
naren, que tot hom generalment de qualseuol stament o
condicio sie, pague y haje de pagar be y lealment tots los
drets al dit general deguts y pertanyents, axi de les entra-
des y exides, com de la bolla de plom, y sagell de cera, y al-
tres fins aci per les corts passades imposats als cullidors de
aquells qui per los dits deputats o per llur arrendadors se-
ran posats. En altra manera qui contra fara, perda les robes
e mercaderies en q̄ sera stat cō es lo frau. Y pagarā p̄ ban, o
pena quiscuna vegada q̄ cōtra fara n. cc. sous Barcelonesos.
Itē ordenaren, q̄ qualseuol p̄sona de qualseuol stament, o
cōdicio sie, q̄ en lo present principat de Cathalunya entra-

ra, o exira, haje e sie obligat personalment anar en la casa
hont se cullen los drets de les entrades, y exides del dit ge-
neral. E si portara robes, o mercaderies algunes de qualse-
uol specte sien, que aquelles haje de denunciar y manife-
star als collidors dels dits drets be y lealment, tot dol y frau-
cessant: y descarregar aquelles en la taula, o casa dels culli-
dors dels dits drets: y per aquelles pagar be y lealment als
dits cullidors lo dret pertanyent al dit general. Y qui contra
fara incide sca y pach la pena demunt dita, vltra la confisca-
ciodemunt dita. Entes empero que qualseuol robes, e mer-
caderies que en lo present principat entraran per apportar
aquelles en la ciutat de Barcelona, haje pendre albara de
remesa p a la taula de la dita ciutat de Barcelona. En la qual
se han de pagar los drets de entrades, rebuda p los dits culli-
dors idonea caucio de reportar respōsal de dita roba y mer-
caderia que a la dita taula de Barcelona remesa sera dins
trenta dies. Los quals albarans de remesa que dits cullidors
faran e rebran, sien obligats dits cullidors, escriure, e conti-
nuar en vn libre que de dits albarans tindran: Y aquell so-
bre cullidor apportar faran a la fi de quiscun any en lo consi-
stori de la casa de la deputacio sots la pena demunt dita per
los sus dits, y quiscun dells incorredora. Item ordenarē que
qualseuol persona de qualseuol statmēt, o condicio sie, que
apportara, e apportar fara qualseuol manera de mercaderia
de vn lloch en altre dins lo present principat, que haje, e sie
obligat de pendre albara de guia del cullidor de qualseuol
lloch, ciutat, o vila, en lo qual tal mercaderia haura carrega-
da. Y si en aquell noy haura cullidor, de aquell altre mes
prop de alli hont haura carregada dita mercaderia haje ap-
portar responsal dins lo temps que per lo dit tal cullidor li
sera prefigit: sots la pena demunt dita. Item que tot patro

de leny, o de barca, o de altre vexell que sie en terra, e volra
carregar algunes robes, e mercaderies, que no les gos me-
tre, o carregar en son vexell fins que les haje denunciades
als cullidors de les dites generalitats: e q̄ no gos varar fins
que haje denunciat de qui seran. E qui contra fara, pach per
pena dos cents sous. E no res menys perda la barca, o leny,
o altre vexell qual que sie, en que seran meses y carregades.

Item que algun barquer, o grondoler, ne ninguna altra
persona no gos carregar ne fer carregar ne metre de nit, ni
de dia robes algunes en alguna gròdola, o barca, leny, o al-
tre vexell sens licencia, o albara dels cullidors de les dites
generalitats. E qui cōtra fara sera li cremada la barca, o grò-
dola, o leny, o altre vexell en que les dites robes haurà me-
ses, o carregades, o fetes metre, o carregar. E no res menys
pach per pena, cc. sous de la valor de les dites robes, o mer-
caderies. Item que alguna persona de qualseuol cōdicio
sie no gos trestejar algunes robes, o mercaderies de son ve-
xell en altre, en mar ni en terra, ni en altra manera: si dōchs
nou fan ab licencia dels dits cullidors. E qui contra fara pa-
gara per pena dos cents sous, e les dites robes, o mercade-
ries, o la valor de aquelles: car seran confiscades al dit gene-
ral. Item que algun patro de fusta, o altra persona p qual-
seuulle cas, encara que sie, o fos fortuit, no gos, ni presu-
mesca descargar, e tornar carregar, o fer descargar, o
carregar qualseuol robes, o mercaderies: si dōchs nou fa
ab licencia de dits cullidors. E qui contra fara pagara inte-
grament per aquelles lo dret de generalitat de entrades y
exides. E de altra part per pena dos cents sous. Item que
patro de nau, de vrca, de leny, o de altre vexell, e tot scriua
de aquells de continent com sien junts a la playa de Barce-
lona, o en altra playa, o port dins Cathalunya ans de descar-

regar cosa alguna haje denunciar als cullidors de dites generalitats, e donar en scrits particularment ab veritat totes les robes, e mercaderies que seran carregades en llurs vexells be y lealment. E de aço hagen a fer sagramét en poder dels cullidors. E qui contra fara pagara per pena dos cents sous, e les dites robes, o mercaderies, o la valor delles sera confiscada al dit general. Item que algun barquer, o gròdoler, o altre persona de qual seuol condicio sie no gos barquejar ab barca de barquer, ni ab gròdola, ni ab altre vexell apres quel seny de la oracio haja tocat, fins a lendema que sie jorn clar, sens licencia dels dits cullidors dels dits drets de les dites generalitats. E qui contra fara pagara per pena dos cèts sous, e les dites robes, o mercaderies, o la valor de aquelles sera confiscat al dit general. Item q alguna persona no gos leuar robes, ne mercaderies de la playa de Barcelona, o de altra playa, o ports dins Cathalunya, que descarrega de algun vexell, fins que hagen albera dels cullidors, hi hagen pagat ço que pagar son tinguts als dits cullidors. E qui contra fara pagara per pena dos cents sous: e les dites robes o mercaderies, o la valor de elles seran confiscades al dit general. Item com a hoida dels Deputats sia peruin- gut; que alguns barquers, o grondolers, o pescadors, o patrons de lauts e llurs companyons, o altres persones fan offici, e permeten, y ajuden a fraudar lo dret pertanyent a dit general. Ordenen los dits deputats, que encars que alguns de aquells fassa, o permeta, o aculla algun frau en alguna de les dites coses, que no paguen lo dit dret, que vltra les penes contra los tals apposades, sien priuats, e inhabils de llur offici. E que daqui auant no pugue vfar de aquells: fors pena de cent liures: la qual sie comesa aytantes vegades com contra fet sera. Item per squiuar tot frau, ordenen que al-

gu, o alguns dels sus nomenats: ne altres qualseuol perso-
nes no gosen carregar, o descarregar en la present ciutat de
Barcelona, robes, o mercaderies algunes, de nit, ni de
dia, sino del belluart de la plaça del vi fins al cap del moll:
sots pena de dos cèts sous. Item ordenaren, que lo dres-
saner: o sots dreslaner, o llurs companyons, ni altres perso-
nes no gosen acullir algunes mercaderies en la dreslana, ni
altres llochs, o de que se pugue seguir frau, o dany algu dels
dits drets, y que en aquells tassen frau algu. E qui contra fa-
ra pach per pena cèt liures, e perden les dites robes, o mer-
caderies, o la valor delles. E qui la dita frau faran, y no res
menys sien priuats lo dit dreslaner, o sot/dreslaner de llurs
officis, e inhabils a vlar de aquells. Item que si algu co-
metra frau en safra, encorrega en pena de cent liures, e per-
da lo dit safra. Item per squiar fraus que alguns de poch
temps en ça han allejat de ter en los drets de les generalit-
tats del dit principat de Cathalunya demunt dit. És a saber
en les mercaderies, robes, y altres coses que trauien de
Barcelona, e fan portar fora lo principat per camins y pas-
sos deuians y forauians per intencio de fraudar los drets.
Que tota persona de qualseuol statmēt, e condicio sie, que
de Barcelona traure, o traure fara per mar, o per terra fora
lo dit principat qualseuol mercaderies, caualls, rossins, mu-
les, e asens, e qualseuol robes, or, argēt, joyes, o diners, que
hās que los trague, o fassie traure de Barcelona haje aquells,
o aquelles denunciar y manifestar en la taula hont se cullen
los dits drets en la ciutat de Barcelona, e en aquelles pagué
los drets pertanyents pagar de les dites coses que traure, e
traure voltra del dit principat, prenent albera en la dita taula
de despatxament de aquells. E qui cōtra fara, sia mercader,
o altra qualseuol persona sera, perda aquella de les dites co

munt dita, sots la pena demunt dita. Item que tota persona que traura de Cathalunya, o metra en aquella les coses demunt dites specificades, o alguna de aquelles per la terra de Confluent, e de Capfir haje a manifestar aquelles a les persones qui a cullir aço seran assignades, o als cullidors de aquelles en Vila franca de Confluent, rebent, o dexant dit albara segons la forma deffus specificada, e sots la pena fufdita. Item que tota persona que traura, o metra en Cathalunya algunes coses de les demunt dites per la terra de Cerdanya lie tengut de manifestar, o denunciar les dites coses en la vila de Puigcerda a les persones que en dita vila en aço serã deputades, o als cullidors de les dites generalitats, e pagara per aquelles tot aço que demunt es ordenat. E que de aquelles coses no gos traure de dita vila sens rebre albara de les dites persones, o cullidors, o dexar albara en la forma, e sots la pena demunt dita. Item que totes les coses sus dites que entraran, e exirà per la terra de Pallas se hagen a manifestar y denũciar les dites coses en los llochs de Tremp, de Tiruia, o de Valencia, o de Areny, o de Mõtañana, o de la pobla de Beluey o del Abursi, ço es, en vn de aquells lochs qui pus prop seran de lur cami, o en aquells, o en lahu de aquells hagen a pagar ço que demunt se conte, rebent, o dexant dit albara en la forma, e sots la pena demunt dita. Item ordenaren los senyors deputats, que tots los botiguers de tall de comanda, o altres fustres, jouens de fustres, baxadors, parayres, tintorers, y tots y qualseuol altres menestrels, qui entreuenen en lo aparell dels draps, y tots los velluters y tots los qui tenen telers de qualseuol maneta de seda, argenters, y los qui venen fil de or, y argët filat, calseters, pallers, y barreTERS texidors de li, corredors de coll y de orella, brodadors hagen y sien tinguts anar a la

B

caſa de la bolla en la preſent ciutat de Barcelona per preſtar lo jurament acostumat en poder del defenedor del general, o del receptor de la bolla: y aço dins la preſent ciutat de Barcelona. Y en les altres ciutats, viles, o lochs en poder del deputat local de aquelles dins quinze dies, ſots pena de ſinquanta ſous. Manant ſots la mateixa pena a tots y ſengles dels demunt dits qui de aqueſta hora en auant nouament volran parar y obrir botiga, que aquella no pareni ni obren ſens que primer hagen preſtat lo dit jurament, ſots la pena demunt dita. Item que tots los draps, axi de lana com de ſeda, troços, o ſcapolons qui entraran, e exiran en la preſent ciutat de Barcelona no puguen eſſer meſos ni trets ſino per lo portal nou, o per lo portal de ſanct Antoni. E los qui metran los dits draps, troços, o ſcapolons hagen a denunciar, o manifeſtar als portalers qui per lo dit general eſtaran en los dits portals. E que los portalers qui ſtaran en los altres portals de la dita ciutat, no permetan que los dits draps, troços, o ſcapolons entren ſino per los dits dos portals, a pena de priuacio de lurs ſalaris, e de eſſer punits a arbitre de dits ſenyors deputats. Item ordenaren, que perſona alguna no pugue vſar lo exercici, o offici de peller ſens ſpecial licencia dels dits ſenyors deputats. E que dins quinze dies primer vinents haje ha preſtar nouament jurament en poder del defenedor. E los qui ſeran fora de aquella, en ma y poder del deputat local de aquella ciutat, o vila hont exercira dit offici de pelleria. Y que alguns de dits pellers no puga tallar alguna roba apres de hauer fet preu cert ab lo comprador de aquella. E qui contra fara en les coſes predites, o en alguna delleſ pach per pena dos cents ſous per quiſcuna vegada. Item ordenaren, que algun faſtre, o baxador no pugue tenir alguna roba a tall per vèdre, ans

9
aquella haje star en poder del bollador, o perayre, ab manifest y guarda de plom, sots la pena de dos cents sous demunt dita. Item ordenaren, que algun bollador no pugue bollar algun drap de pages, sino sera pentinat a raho xiiij. sous cana o verui a raho. xij. sous cana, e no a manco. Saluo que lo dit bollador sie segons que a ell apparra, puga major preu aquell stimar, y no manco, sots pena a quiscu dells demunt dits dos cents sous. E per quant ab major diligencia y sollicitut sie obuiat als fraus que en la exactio y paga del dret del dit general se porien fer, axi en los drets de les entrades y exides, com de la bolla de plom, y sagell de cera, y altres, los dits senyors deputats ordenaren, que axi de les penes demunt dites y altres, com de les coses confiscades per raho dels fraus demunt dits, apres que aquelles seran sentenciades y condemnades, sie donada la quarta part al accusador, encara que sie official del general. Perço la dita cort supplique a vostra Alteza, que li placie manar dita crida, y lo contengut en aquella passar per acte de la present cort: asi que entre los capitols del general sie stampada, y aquella donada als cullidors y exactors dels drets del general que sien per lo present principat y comdats de Rossello y Cerdanya: a fi que sie notori, e ignorancia nos pugue allegar, y cessaran los danys fins aci causats. Plau a sa Alteza, ab que en lo capitol vuyte del present capitol la pena no haje loch en lo cars fortuit. Y en lo capitol xiiij. que la pena de cent liures sie moderada a. xxv. liures. Y en lo setze capitol, que en les coses prohibides de traure per constitucions e pragmatiques no sie vist esser dada licencia de traure les, encara que paguen dit dret, pero hagduda licencia que paguen lo dit dret.

B ij

Que sens guia alguna, o albara de
guia puguen anar liberament per tot lo principat de Ca-
thalunya, y comtats de Rossello y Cerdanya, portant mo-
nedas de or, o de argent de hun loch en altre: pus nols ap-
porten per traurels de Cathalunya. CAP. V III I.

Er los grans inconueniēts y defatents se son
seguits, y per auant se porien seguir, en que
los poblats en lo present principat de Ca-
thalunya y comtats de Rossello y Cerdan-
ya hajan de pendre albara de guia per les
monedes que aporten anant de vn loch en altre: encara
que no hisquen dels dits principat y comtats, en virtut de
crida feta de poch temps en ça per los deputats del gene-
ral del principat de Cathalunya. Perço los dits tres stamēts
supliquen a vostra Alteza, mane statuir, e ordenar, que re-
uocada la dita crida de aquesta hora en auāt se pugue anar
liberament per tots los dits principat y comptats sens pen-
dre albara de guia de les monedes que aportaran, axi de or
com de argent de vn loch en altre. Plau a sa Alteza, ab que
nols porten pera traurels de Cathalunya.

Que qualseuol persona qui me-
tra o fara metre dins lo principat de Cathalunya, y com-
tats algunes teles, o altres mercaderies, hajē de despatx-
ar aquelles per lo ver cost, o no tenint lo juxta la tarifa
nouamēt p los deputats sabedora. CAP. X.

Om per capitols de ctt sic statuit, que les teles, e al-
tres mercaderies se hajan a despatxar en la entrada
y exida per lo ver cost de aquelles. Y per aquells

qui diuhen no tenen lo ver cost, sia stada feta certa tarifa la qual sta entre los capitols de les entrades y exides del general estápada. Y vuy en dia per esser crescut lo cost de dites teles y mercaderies, y per la antiquitat, y varietat del téps mudats los noms de moltes delles, y los qui aquelles apporten, o apportar fan diguen les mes voltes, que no tenen lo ver cost ne despeses, y amostar aquell recusen, per no hauer de despatxar juxta la valor de aquell, y despatxen ab la antiga tarifa, en detriment de lurs consciencies, sent jurament fals, en gran dany y perjudici del general. Per tât suppliquen a vostra Alteza, li placie statuir, e ordenar, que de aci en auant qualseuol mercader, o altra qualseuol persona qui metra, o metre fara dins lo dit principat, y comtats algunes teles, o altres mercaderies, hagen despatxar aquelles per lo ver cost tostemps que aquell tindra. Ajustant a dit cost les despeses que haura fetes juxta forma dels capitols de cort. Y si per ventura aquell no tindra, y ab juramēt aduerara no tenir lo. En tal cars les tals teles o mercaderies sien aualuades. Y aquells tals hagen y sien tenguts a despatxar lo cost delles, segons la deuall escrita tarifa nouament feta de preus de teles y altres mercaderies, y no segons la tarifa antiga: attes que la major part dels noms, o preus de la vella es mudat, y variat. Y si per ventura se trobara algu hauer jurat fals caygue en pena de cent sous vltra de les penes imposades als fraudants los drets del general. Plau a sa Alteza, ab que los deputats fassen la dita tarifa.

Que la tarifa dels preus de les te-
*les y altres mercaderies sia stampada, y tramesa per los
deputats del principat de Cathalunya per totes les taules*
B iij

*del dit principat, y comtats als taulers pera que conforme
aquella despatxen: sots certa pena.* CAP. XI.

Tem per quant en les taules foranes de les entrades y exides de Cathalunya, y Rossello y Cerdanya en lo despatxar se tan moltes varietats, y erres, per no saber ni entendre los taulers los noms y preus de les teles y altres mercaderies, en gran perjudici dels drets del general. Perço placie a vostra Alteza statuir, e ordenar, que la dita tarifa sie stampada, y tramesa per los deputats del principat de Cathalunya per totes les taules del dit principat y comtats. Manant als taulers y cullidors de aquelles, se haje y degue desempatxar tota cosa segons la forma de dita tarifa, y no altrament. E si lo contrari sera fet per dits taulers, vltra que hajan de refer lo dret no exigir, cayguen en pena de cent sous, tantes voltes quantes sera contra fet al present capitol. Plau a sa Alteza.

Que les sedes en madexa, y en

peſſa, qui venen de Valencia, o de altres parts, y van en França, y altres mercaderies que entren en lo principat de Cathalunya, y comtats per transit, y aniran en altres terres, y no les vendran, ni desligaran, pagaran vn dret de entrada solament o exida. CAP. XII.

Tem que les sedes en madexa y en peſſa qui venen de Valencia, o de altres parts, y van en França, y altres qualſeuol robes o mercaderies que entrará en lo principat de Cathalunya, y comprats per tráſit, y ani-

11
ran en altres terres axi per mar com per terra, y ninguna cosa de aquelles en dit principat, e comtats deslligaran ni vendran, ni en domini de altri transferiran paguen tan solamēt vn dret de entrada, o exida. Lo qual dret se haje de pagar en la taula de Barcelona, y no en altra taula, o en la taula de Villaler, si les tals robes passaran de Arago per los ports de Pallas, y no poran anar en Barcelona. Y que en dites taules sia posada dita roba en manifest, y hagen y sien tinguts de dar fermances los qui la tal roba per transit passaran de aportar albara de la darrera taula per ahont exiran com dita roba es passada, y exida del regne. Y si lo de qui seran, o aquells qui aportaran les dites sedes, roba, o mercaderies, no aportaran, o no tēdran lo ver cost ensemps ab les despeses, que la tal roba y mercaderies siē stimades per les guardes del general, y delles se haje de pagar lo dret per la dita stimacio que dites guardes hauran fetes, o faran. Plau a sa Altesa.

Que lo capitol que dispon que

les robes portades ab galeres de Venecians, o Florentins sie extes en les robes y mercaderies que de fora lo regne se apportaran en Barcelona ab qualseuol vexells, axi cayres com latins de qualseuol nacio sien. Y essent descarregades, hagen de pagar lo dret de entrada al preu que venut hauran. Y del resto que no vendran sino en lo mateix vexell dins deu dies carregaran, no hagen de pagar res. Y dites mercaderies sien denunciades al general, y posades en manifest al éntant y alexint. CAP. XIII.

Tem que lo capitol que dispon que les robes portades ab galeres de Venecians, o Florentins haje loch y sie extes en les robes y mercaderies que de-

S iij

fora lo regne se apportaran en la ciutat de Barcelona ab altres qualseuol galeres, o vexells, axi cayres com latins de qualseuol nacio que sien. Les quals robes puguē esser descarregades y tretes en terra, e venudes. E que per aquelles que venudes hauran, sien tinguts de pagar tant solament lo dret de entrada al preu que venut hauran. Les altres robes empero que no hauran venudes hajen facultat, e puxen los matexos de qui seran les robes, y no altres tornar les carregar ab les metexas fustes, o vexells que apportades les haurā, y no en altre vexell, dins spay empero de deu dies apres que seran descarregades: los quals passats hajen y sien tinguts pagar, si no eren tornades a carregar, lo dret de entrada y exida complidament. E que les dites robes y mercaderies sien denunciades al general, y posades en manifest al entrant y al exint. E si ab lo dit vexell qui les dites robes y mercaderies haura aportades, aquelles no pora, o no voltra tornar carregar sino ab altre vexell: en tal cas haje de pagar la entrada y exida com es de vs y practica. Plau a sa Alteſa.

Que draps de França no puguen

entrar en Cathalunya: sots pena de confiscacio.

CAP. XIII.

Tem attes que en França se ha feta ordinacio, que no puguen entrar en França draps alguns de dit principat y comtats de Rossello y Cerdanya. Perço statuim e ordenam, q̄ draps de França no puguen entrar en Cathalunya y dits comtats: sots pena de cōfiscacio al general de Cathalunya. Encara que pagassen deu sous per liura. Y que dita prohibicio sie seruada fins a tant que dita ordinacio Francesa sie reuocada.

Que morint alguns dels fogajats

puguen los consellers, o jurats repartir les porcions dels qui seran morts, o saltaran entre los poblats de nou, que no seran stats fogajats. CAP. XV.

Trem per quant se sdeue algunes vegades, que alguns dels foguejats moren, o sen van: per hont en la exactio dels fogatjes se troben algunes vegades impeditis los exactors. Perço statuim, y cōferim facultat als consellers, consols, paers, jurats, y procuradors de les ciutats, viles, o lochs en les quals tal se sdeuindra, que puguen en tals casos repartir les porcions dels qui saltarā entre los poblats de nou, que no seran stats fogajats.

Que per les erres que per les tau-

del general de Cathalunya han fetes nos pugue demanar per los deputats als desampatxants, posants o trabents en y de Cathalunya cosa alguna, sino de deu anys en ça.

CAP. XVI.

Considerant que lo demanar fan ara los deputats de Cathalunya de paga y refaylo de les erres que han trobat en los libres de les entrades y exides del general de mes de trenta anys en ça, es cosa molt prejudicial als poblats en dit principat y comtats de Rossello y Cerdanya: perço que quiscun pagaua lo que los taulers los demanuen. Y no es raho que la culpa de dits taulers en lo demanar y rebre de les mercaderies q̄ entrauen a raho de quatre

diners per liura, hauent de demanar y rebre a raho de deu sous per liura pateſquen y paguen los deſempatxants y paſants dites mercaderies: les quals ſi a raho de deu sous per liura hagueſſen pagat, no hagueren poſat en Cathalunya les mercaderies quey poſauen. Perço ſtatuum, e ordenam, que per raho de dites erres fins aci fetes per dits taulers nos pugue per dits deputats demanar coſa alguna a dits deſempatxants poſants, o trahents en y de Cathalunya dites mercaderies, ſino de deu anys en ça, y que de aci auant en les dites erres ſien ſeruats los capitols de cort, y altres ordinations del dit general ſobre aço diſpoſants.

De la exactio dels fogatges de *quiſcun cap de familia que ſan ſoch en Cathalunya.*

CAP. XVII.

COm en les corts celebrades en Leyda en lo any M. D. XV. ſie donat orde y modo en la exactio dels fogatges de quiſcun cap de familia que ſan ſoch, e hi haje declaraciõs, com appar per los capitols començants. Item declara la dita cort &c. Y per altra. Item declara la dita cort, que los eccleſiaſtihs &c. Y altres capitols ſegons en aquells es mes largament contengut. Perço los dits tres ſtaments ſupliquen a voſtra Alteſa, li placie confirmar, y manar, aquells ſien obſeruats, no obſtant les declaracions fetes per los deputats a. xxviij. del mes de Febrer, any. M. D. xliij. y a. xxvj. del mes de Abril del ſobre dit any. Y qualſeuol abuſos contra dits capitols, o mente de aquells fets. Plau a ſa Alteſa, que fora de conſtitucio ſien guardats los capitols de cort, no obſtant qualſeuol declaracions a dits capitols contraries. E ſi algun duple in-

surgeix de ells , que ho coneguen y declaren los deputats.

Concordia feta entre los Catha-

lans y Aragonesos sobre les coses del propi vs, y de la forma se ha de tenir en lo despatxar de aquell, tāt per lo principal cōper mossos, o traginers. CAP. XVIII.

Es persones eletes per los tres braços de la cort general de Cathalunya desijant tenir y seruar, tota y gualtat, conformitar, y bon tractament ab los del regne de Arago , diuhen y responen que seran contents , que los dits Aragonesos en los drets tocants al general de Cathalunya gosen, e se alegren de les franqueses , exempcions , e libertats següents.

PRimo , que qualseuol Aragones de qualseuol condicio que sie puge entrar, e traure en e del principat de Cathalunya qualseuol caualls, rocins, mules, y altres qualseuol besties , jurāt ques son seruits de elles. Y que les porten per a fer son propi vs y seruey, sens pagar dret algu al general.

Item que los dits Aragonesos pugen entrar, y traure en e del principat de Cathalunya qualseuol gossos de monstra, y de caça, y falcōs, y astors, y altres qualseuol ocells volatils de caça, pus juren que sen son seruits, y han vlat dells, y que los portē per a son propi vs y seruici , sens pagar dret algu al dit general.

Item q̄ los dits Aragonesos pugen per lo semblant en-

trar y traure en e del dit principat de Cathalunya tots y qualseuol vexells de or, y de argent, joyes, vestidures, llibres, armes, tapiceria, guadamecils, y altres qualseuol coses de qualseuol specie, o linatge sien, pus que juren se han seruit de elles, y que les porten per a son propri vs y seruici, sens pagar dret algu al dit general.

Item que los dits Aragonesos puguen entrar en lo dit principat de Cathalunya per son propri vs y prouisió tota cosa de vitualles, sens pagar dret algu al general.

Item que los dits Aragonesos puguen traure del dit principat de Cathalunya, per son propri vs y prouisió la moneda que sera necessaria, fins al loch hont van, sens pagar de aquella dret algu al general, haguda cōsideracio de la qualitat de la persona que portara dita moneda, y de la gēt que apportara a sa despesa, y del temps haura menester per arribar al loch hont dira que va, a conegu-la dels deputats generals dins Barcelona. Y fora de aquella dels deputats locals ahont dita moneda denunciara. Y si del que dits deputats locals diran, o conexaran sobre dit propri vs lo despatxant se sentira aggrauiar, puga lo tal despatxant de dit pretes aggraui hauer recors als deputats del dit general, o al diputat local de aquella taula ahont se fara lo despaix. E en lo mes auant que trauran vltra del que los sera dat per propri vs, hajan de pagar dits Aragonesos los matexos drets que paguen, y son obligats pagar los Cathalans en Cathalunya, que son vn sou per liura de qualseuol moneda q̄ sie.

Item que pretenent algun Aragones esser li fet aggraui en la estima de les robes, o mercaderies, o altres coses que

entrara, o traura en e del dit principat, pague del dit aggrau als deputats del dit general residents en Barcelona, e o al deputat local de aquella taula en la qual li sera fet dit pretes aggrau. Los quals hajen de conexer y declarar dit aggrau breument conforme a justicia. E si la tal declaracio sera feta per deputat local, de aquella se pugue hauer recors als deputats generals residents en Barcelona. Entenent dit recors hauer loch tant solament en coses valent mes auans de mil sous Barcelonesos: y no en altra manera.

Item per quant moltes, y les mes vegades se sdeue que quant se despatxen les robes, noy son presents los amos, o senyors de dites robes, sino que aquelles trameten per traginers, o criats de factors, o procuradors que p aco en Arago, o en Cathalunya, sien creguts ab jurament los mossos traginers, criats, factors, o procuradors en absencia de sos senyors sobre lo propri vs y seruici de totes les dites robes y coses dessus specificades. E al dit juramet lur se haze de star, e axi se haze de dir e disposar en los capitols dels Aragonesos sobre aco fahedors.

Item que lo Aragones que contrauindra a la present concordia trahent, o entrant, o no pagant conforme a aquella, o en altra manera contra vindra a capitols de cort del dit general de Cathalunya, e obseruança de aquells, caygue en les penes per dits capitols de cort statuides.

Item que per obseruança de les coses sobre dites, y qualseuol altres dels drets del dit general es concordat que si algun arrendador, o official deis drets del dit general en lo dit principat faran algun aggrau: que de aquell se pugue

recorrer als deputats del dit general, si tal aggrauí sera fet en Barcelona. Y si sera fet fora de Barcelona, als deputats locals de aquella ciutat, vila, o loch ahòr haura taula del dit general respectiuament. Los quals hagen y sien tinguts fer pagar les despeses, y danys dels aggrauis seran fets per dits arrendadors y altres oficials del dit general, de quiscuna de les quals se tingue hauer recors als dits deputats generals del dit principat residents en Barcelona: pus empero la valor del que judicaran excedesca mil sous Barcelonesos, y no en altra manera, com ja deßús es dit en altre capítol.

Item vol y ordena la dita cort de Cathalunya, que los presents capítols comencen hauer effecte, y sien obseruats del dia del folio de la conclusió de la dita cort general que de present se celebre en la present vila de Monço, en lo qual hauran effecte, y se començaran a guardar los capítols sobre aço fets per los Aragonesos. Plau a sa Alteza.

Finis.

Acaben se los Capítols de Cort

fets sobre lo redres del General, y casa de la diputacio del principat de Cathalunya. Stampats en la insigne ciutat de Barcelona, per laume Cortey, librater de la dita diputacio any. M.

D. LX.